

Räddningstjänsten Syds Dnr: 2026-000713

Malmö stads Dnr: STK-2026-359

MCF Dnr: 2025-12954

Remissvar

Räddningstjänsten Syd (Rsyd) har tagit del av Myndigheten för civilt försvars förslag till "Föreskrifter och allmänna råd om innehåll och struktur i kommunens handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst". Rsyd anser att handlingsprogrammen är en viktig del av verksamhetens långsiktiga riktning och styrning. Det är därför av vikt att handlingsprogrammen möjliggör detta för räddningstjänsterna. Därmed vill Rsyd lämna följande synpunkter på föreskriften.

Synpunkter kopplade till föreslagna uppdateringar

Rsyd instämmer i att det är rimligt att handlingsprogrammen på övergripande nivå beskriver både förebyggande verksamhet och räddningstjänst för såväl fredstid som höjd beredskap. Samtidigt konstaterar Rsyd att staten inte har skapat tillräckliga förutsättningar för kommunerna att fullt ut uppfylla denna ambition.

Den ändring som föreslås i 18 § har enligt Rsyd inte omhändertagits i praktiken på det sätt som beskrivs i konsekvensutredningen. Att staten ger inriktning för dimensionering av förmåga avseende tillkommande uppgifter samt tillför resurser stämmer inte. De resurser som tillförts i form av civilpliktiga täcker inte det samlade kompetensbehovet vid höjd beredskap. Vidare saknas tillförda resurser avseende bland annat:

- fordon och annan materiel,
- ledningsförmåga,
- husrum och logistik,
- uthållighet över tid,
- specialkompetenser,
- personlig skyddsutrustning anpassad för höjd beredskap.

Att i detta läge ställa krav att varje räddningstjänst ska beskriva hur dessa resurser ska integreras innebär i praktiken att ansvar flyttas från staten till kommunerna, utan att nödvändiga förutsättningar har skapats.

Det framgår inte av föreskriften vad som avses med förebyggande verksamhet under höjd beredskap. Om uppgifterna som inkluderas i räddningstjänstens förebyggande verksamhet förändras i och med höjd beredskap bör myndigheten tydliggöra hur denna förändring ser ut. Vidare bör myndigheten ge

rådgivning kring hur räddningstjänsterna kan prioritera och anpassa den förebyggande verksamheten under höjd beredskap. Detta bör inkludera exempel på möjliga avsteg, förändrade prioriteringar eller förenklingar vid ansträngda förhållanden.

Även om Rsyd ser värdet av att höjd beredskap omfattas av handlingsprogrammen finns en grundläggande problematik i att detta införs inom ramen för nuvarande föreskriftslogik. Föreskriften utgår från att förmåga ska dimensioneras utifrån förväntade händelser som kan leda till räddningsinsats samt hur ofta dessa förväntas inträffa. Räddningstjänsterna har dock inte förutsättningar att bedöma om, hur ofta eller i vilken form ett krig kan inträffa, eller vilka samlade konsekvenser detta skulle få för räddningstjänsten. Vid höjd beredskap frångås därmed den analyslogik som föreskriften bygger på, då förmågan förväntas beskrivas utan koppling till sannolikhet eller konkreta händelsescenarier.

Rsyd ser en problematik i att typfallet "*olycka med farliga ämnen*" föreslås ändras till "*utsläpp av farligt ämne*". Begreppet *olycka med farliga ämnen* omfattar ett bredare spektrum av händelser än enbart utsläpp. Alla olyckor med farliga ämnen innefattar visserligen utsläpp, men alla utsläpp utgör inte olyckor i denna vidare bemärkelse. Rsyd kan inte se att någon konsekvensbedömning har gjorts av hur denna ändring påverkar exempelvis olycksstatistik, uppföljning, jämförbarhet över tid eller lärdomar av nästan händelser.

Generella kommentarer på föreskriften

Rsyd anser att föreskriftens struktur inte baseras på vedertagen internationell riskdefinition för denna typ av analys. I modern riskhantering är förmåga och kapacitet en integrerad del av riskbegreppet och sedermera riskbedömningen. Enligt föreskriften ska risker beskrivas och värderas innan förmågan beskrivs, vilket innebär att verksamhetens faktiska kapaciteter inte beaktas. Rsyd menar att den utveckling som skett inom riskanalys och riskstyrning bör beaktas av Myndigheten för civilt försvar vid utformningen av föreskriften, för att säkerställa att handlingsprogrammen blir relevant och användbar styrning av verksamheten.

Louise Bengtsson

Chef Samhällssäkerhet och Stab

Malmö 2026-04-07